

Forskar-AT spännande men lönar sig inte ekonomiskt

»Gör AT först – forska sedan«

■ Catharina Lindholm gör forskar-AT på Sahlgrenska i Göteborg. I den vanligtvis 21 månader långa kliniska tjänstgöringen har sex månaders forskning lagts in. Det har givit henne möjlighet att upprätthålla sin forskning. Men ekonomiskt lönsamt är det inte!

När Catharina Lindholm 1994 var nyutexaminerad läkare var arbetsmarknaden en helt annan än nu. Det var ont om läkarvikariat och att få AT där man ville var svårt. Catharina Lindholm tackade ja till ett erbjudande om att stanna kvar i Göteborg och forska.

– Jag tänkte att jag kunde prova, och det var jätteroligt så jag blev kvar.

Efter disputationen ville Catharina Lindholm fortsätta med forskningen. Alternativet att göra en kort AT på 18 månader och forska på fritiden kändes tungt.

– Då dök det här upp, det var första gången de ordnade forskar-AT här i Göteborg och det passade mig utmärkt.

I Göteborg tjänstgör AT-läkarna vanligtvis 21 månader. De sex block per år som är vikta för forskar-AT innebär ytterligare sex månader. Forskarmånaderna finansieras av fakulteten, och lönen är densamma hela tiden för AT-läkaren oavsett klinik eller forskning. Forskarmånaderna läggs i första hand i två- eller tremånadersperioder mellan slutenvårdsblocken.

Catharina Lindholm har ägnat mycket av sina forskarperioder åt sin egen forskning på magsår, men hon har också undervisat studenter på biomedicinska forskarskolan och inte minst varit handledare åt en doktorand.

– Det hade jag aldrig kunnat om jag gjort vanlig AT och forskat på fritiden.

För Catharina Lindholm har det varit mycket värdefullt att kunna kombinera forskning med klinisk tjänstgöring. Men ekonomiskt sett har det inte lönat sig. Hennes gamla kurskamrater är redan specialister, och tjänar flera tusenlappar mer i månaden. Som AT-läkare på Sahlgrenska får man inte, som på många andra sjukhus, lön motsvarande en nylegitimerad läkare efter 18 månaders tjänst. Om Catharina hade valt karriärväg idag hade hon gjort annorlunda.

– Jag hade först gjort AT. Sedan börjat forska parallellt med specialistutbildningen, för att komma upp i lön. Det ekonomiska straffet för att disputera före AT är för hårt.

Ekonomi ett problem

Och det verkar vara just detta som är problemet med forskar-AT. Inte bara andra som gjort forskar-AT, utan även studierektorer med ansvar för AT, nämner den ekonomiska ersättningen som ett problem.

Åsa Granquist, styrelseledamot i Sveriges yngre läkares förening Sylf tycker inte att problemet med den låga ersättningen är specifikt för forskar-AT.

– Vi tycker att individuell lönesätt-



FOTO: MAGNUS GOTANDER

Till sommaren blir Catharina Lindholm legitimerad läkare efter två år och tre månaders AT. Med forskar-AT har hon kunnat upprätthålla sin forskning under allmäntjänstgöringen.

ning skulle var en självklarhet även på AT-nivå. När denna princip inte tillämpas slår det dock hårt mot dem som valt forskar-AT.

Men på Sahlgrenska hoppas studierektorn Caterina Finizia i första hand på att man så småningom ska kunna frångå tarifflönen för AT-forskare, åtminstone efter 21 månader.

Catharina Lindholm säger att hon har funderat en del på hur hennes forskning fördröjt hennes löneutveckling. Det kostar pengar att forska, säger hon.

– Men det är så roligt, så jag har låtit intresset överväga!

Sara Hedbäck

sara.hedback@lakartidningen.se

Så forskar man under AT-tiden

■ Forskar-AT finns på samtliga universitetssjukhus i landet men ser olika ut. Det vanligaste är att några av AT-blocken på sjukhuset är vikta för forskar-AT, det rör sig om maximalt tio platser per år och sjukhus. Forskningen på sammanlagt mellan tre och tolv månader ligger vanligtvis uppdelad mellan de kliniska momenten.

Regeln är att man redan måste vara knuten till en institution och ha en plan för sin forskning för att kunna tävla om forskar-AT-blocken. På många ställen prioriteras de som redan har disputerat, men t ex i Linköping och Örebro är det ovanligt att någon kommit så långt. Van-

ligast är att forskarperioderna betalas av fakulteten. Universitetssjukhuset i Linköping betalar dock även forskar-AT-läkarnas tre forskarmånader. I Örebro, där det inte finns någon formell forskar-AT utan bara individuella lösningar, söker man ekonomiskt stöd från sjukhuset egen forskarpott precis som övriga forskande läkare.

Även en del andra sjukhus ger möjlighet att forska på betald arbetstid under AT. Till exempel erbjuder Södersjukhuset i Stockholm ett forskarblock per termin, och i Skellefteå erbjuds alla som vill prova på att forska en tilläggsmanad som sjukhuset betalar. •

AT-enkät

■ I samband med 2001 års AT-stämma gjorde Sylf en enkät bland 450 AT-läkare. De tillfrågades om bland annat trivsel, jour, undervisning och lön. 56 sjukhus bedömdes i enkäten. Resultatet kan läsas på www.at-stamman.nu, under Historia.

Genomsnittsbetyget, på en femgradig skala, var 3,9. Läkarna i Örnsköldsvik (se reportage nästa sida) gav betyget 4,3 åt sitt sjukhus.

Även i år görs en liknande enkät. Alla AT-läkare som anmäler sig till AT-stämman elektroniskt får fylla i en enkät. Resultatet av denna presenteras sedan under stämman. •